

Inleiding boekvoorstelling *Onderzocht en ondervonden.*

Museum Dr Guislain, 12 maart 2017

Mark Kinet

Beste vrienden, beste genodigden,

Vooreerst hartelijke dank voor de talrijke opkomst en de motivatie waarmee jullie de verleidingen van een van de eerste warme lentedagen trotseren. Ik ben blij dat deze boekvoorstelling plaatsvindt uitgerekend in deze omgeving. Jozef Guislain is ongetwijfeld een van de pioniers van de psychiatrie. Naar verluidt is de volgende uitspraak van hem afkomstig: *'Il faut connaître l'envers du décor'*. Het is een welhaast psychoanalytische stelling, want kan de ontmaskering van alle schijnvertoning niet als haar *core business* beschouwd worden? Na deze feestelijke boekvoorstelling zijn jullie allen uitgenodigd gratis het museum te bezoeken. Ze bevat naast een overzicht van de geschiedenis van de psychiatrie en een belangrijke collectie *Outsider Art* ook twee tijdelijke tentoonstellingen die meer dan de moeite waard zijn.

Ter gelegenheid van de *Van Helsdingen Prijs* die wordt uitgeschreven door de *Stichting Psychiatrie en Filosofie* stelde ik een manuscript samen. Het bestaat voor de helft uit bestaande teksten, die ik gewijzigd, vereenvoudigd en/of van noten heb voorzien. Voor de andere helft bestaat hij uit nieuwe essays. Ze handelen grosso modo over drift, seks, trauma, passie, oorlog en kunst. Ondertussen raakte bekend dat Antoine Mooij de genoemde prijs in de wacht sleepte met zijn boek *In de greep van de taal. Symboliseren en betekenisgeving bij Lacan en Cassirer*. Ongetwijfeld een verdiende winnaar dus *I can easiliy live with that*.

Zelf ben ik wel psychiater maar (in tegenstelling tot hem) geen filosoof. Ik houd me de afgelopen jaren wel in toenemende mate bezig met het lezen van en over filosofen alsook met het overvloedig beluisteren van audiocolleges. Ik hoorde zo bijvoorbeeld de volgende vergelijking. Je hebt de pragmatische (Amerikaanse) filosofie, de analytische (Britse) filosofie en de ontologische (continentale) filosofie. Ze kunnen dan met basketbal, voetbal en baseball worden vergeleken. Ze spreken en spelen immers in drie aparte en sterk van elkaar te onderscheiden competities met heel andere uitgangspunten en spelregels. Richard Rorty is wat dat betreft een uitzonderlijke tussenfiguur. Analytisch opgeleid verenigt hij in zijn denken ook het pragmatisme en de continentalen. Als ik hem goed begrijp beschouwt hij filosofie als een vorm van literatuur die zich kenmerkt door conversaties. Ik voel me persoonlijk onmiddellijk thuis in dergelijke postmoderne opvatting. Ze huldigt fragmentatie, wantrouwt dogma en grote verhalen. Ik verwijs dan ook graag en vaak naar *short story* schrijver Donald Barthelme: *'Fragments are the only forms I trust'*. Het resultaat is een vaak wat hiphop achtige schriftuur.

Ik hecht inderdaad veel belang aan spel, speelsheid, spelerei. Maar ik neem het spel (zoals elke psychoanalyticus) wel ernstig. Vrij naar Schiller is de mens misschien meest authentiek zichzelf wanneer hij speelt. Een ander favoriet citaat is van Judi Zeh: *'Als alles spel is zijn we verloren. Indien niet, dan zeker!'*

Wetenschap verschaft kennis en literatuur geeft betekenis. Graag speel ik daarnaast ook met filosofie, psychiatrie, psychoanalyse of kunst. Paul Van Ostaijen noemt de dichter een dompteur met een balpen die de woorden door zijn vlammeende hoepels laat springen. Zelf speel ik in een analogie mikado met ideeën en gedachten. Hoewel ik soms eclecticisch word genoemd, durf ik mezelf veeleer integratief noemen. Er is immers wel degelijk een integrerend principe werkzaam als een soort dubbele stam die alle vertakkingen verbindt. Poëzie en psychoanalyse zijn daarbij voor mij de verbindende elementen. Vijftiger Lucebert huldigt als motto: *'Ik wil op poëtische wijze, d.w.z. eenvouds verlichte waters de volledige ruimte van het leven tot uitdrukking brengen.'* Zeker voel ik me aangesproken door dit programma en deze betrachting. Al moet ik er in de woorden van vijftenvijftiger Hugues C. Pernath in een adem relativerend aan toevoegen: *'Met povere passie maar met de polsslag van het pogen'*. Zo waag ik mij immers telkens weer aan een soort *mélange adultère de tout*: een aan alles overspelige mengeling die vooral tot doel heeft de geest te openen of te prikkelen.

Dit boek is liefdevol opgedragen aan mijn drie kinderen Antonia, Luciaan en Antonia. Ze leiden steeds meer hun eigen leven en ik prijs me gelukkig dat ze hier aanwezig zijn. Ik bedank Garant Uitgevers, Museum Dr Guislain, Kliniek St Jozef Pittem en boekhandel Limerick voor hun steun en medewerking. Last but not least bedank ik uitdrukkelijk mijn vrouw Katrien. Hoewel zelf ook psychiater en bovendien hoofdarts is van het Psychiatrisch Ziekenhuis Heilig Hart te Ieper, zorgt ze ervoor dat ik ondanks mijn beperkte vrije tijd veel kan lezen, schrijven en dus... spelen.

We luisteren nu even naar Stephan Svacina, codirecteur van Garant. Dan is er een tweegesprek met Marc De Kesel. Vervolgens gaat de receptie door en is er mogelijkheid aan te kopen en te laten signeren. Dank u.